

Marián Gavenda

RETRO-VÍZIE

Komentáre zrejúce v čase

PERFEKT

Marián Gavenda

RETRO-VÍZIE

Komentáre zrejúce v čase

PERFEKT

Texts and Photographs © Marián Gavenda
Design © 3H creative studio, spol. s r. o., Bratislava
Slovak edition © Perfekt 2018

OBSAH

Z éteru na papier /	5
Okuliarmi viery /	11
Slovensko a život pod snehom /	14
Kým padajú stromy, rastie les /	17
Varšavské cunami /	23
Subjektivizmus po slovensky /	26
Beznohá Veľká noc? /	33
Lurdské inšpirácie /	36
Ak chceš chodiť po vode, musíš vystúpiť z lode /	43
Pštrosia psychóza /	46
Eucharistia, liek na svetovú krízu? /	50
Rôznosť je Boží dar /	53
Neboj sa, malé stádo /	56
Novembrové otázniky /	59
Sila túžby /	63
Čo nás čaká a neminie? /	69
Prestať chodiť dolu hlavou /	73
Sapienti sat /	76
Tá dnešná mládež! /	80
Aby zavanul Duch /	83
Klamár a vrah od počiatku /	87
Eschatologicky či „na sekeru“? /	91
Čas mať čas /	95
Svetlo do tmy sveta /	101
Dobre si to uvedomte! /	104
Počúvať ticho /	108

Prichádza koniec sveta? /	111
Pokrstiť rituály /	115
Sčítanie a nová evanjelizácia /	121
Nedať si ukradnúť sviatočné dni /	124
Mesianizmus horiacej sviečky /	127
Habitus non facit monachum /	130
Nechodte za nimi! /	134
Na karte či v srdci /	141
Kto je pravý teológ? /	143
Boh sa nám skryl a my sme ho prestali hľadať /	147
Odišiel? /	150
Evanjelium je farebné /	153
Pomaž si hlavu olejom /	159
Vzrast dáva Boh /	164
Veriaci mágovia /	168
Trojnožka na dvoch nohách /	172
Nič nie je náhodou /	176
My Eichmannove deti /	180
Kardinálov testament /	184
Nebojte sa strachu! /	188
Reštart almužnou /	195
Aká krása spasí svet? /	199
„Púťoterapia“ duše i tela /	202
Za Dominikom Hrušovským /	205
Iní do teba kameňom, ty do seba zrkadlom /	209
Podľa môjho názoru... /	213
Adventný zápas o Mesiáša /	217
Hľadanie istoty v tekutej neistote /	220

Z ÉTERU NA PAPIER

Istý čas si razil cestu slogan, „čo nie je na internete, neexistuje“. Rýchlosť, s akou vďaka kybernetike hromadíme a triedime údaje, je úmerná ich nestálosti. *Modus vivendi* sa stal *motus vivendi*, spôsobom života sa stáva životný pohyb. Viac ako v časovom strese dnes žijeme v diktatúre prítomného okamihu. A v jeho prchavosti. Stíhať naraz čo najviac činností a žiť súčasne niekoľko vlastných identít! Po prvotnom delíriu z neslýchaných možností prichádza vytriezvenie. A s ním i doťahovanie sa do prirodzeného rytmu. Sprewádza ho aj znovuobjavenie čítania, pri ktorom si človek sám reguluje tempo, rozvíja svoj vnútorný svet a môže sa pohodlne vrátiť k predošlým myšlienkam. Zatiaľ to nie je masový jav, ale výnimky sa pozvoľne stávajú pravidlom.

Do takejto atmosféry vstupujeme s výberom „komentárov, zrejúcich v čase“, ktorým sme po hľadaní vyjadrenia ich podstaty dali názov *Retro-vízie*. Sú hodenou rukavičkou na chvíľu sa zastaviť, vnímať, premýšľať, hádať sa v duchu s autorom, konfrontovať jeho názory s vlastnými.

Samotné komentáre vznikali ako odozva na niekdajšie aktuálne dianie, šíriace sa postoje a názory. Odznali v éteri a rozplynuli sa v zabudnutí. Po sfúknutí niekedy aj desaťročného prachu vysvitlo, že myšlienky medzitým zreli. Následný vývoj ich potvrdil ako čoraz aktuálnejšie a niekedy takmer prorocké. Teda vízie do budúcnosti, ktoré odznali v nedávnej minulosti. Môžu vyvolať rôzne otázky či námietky, preto sa aspoň niektoré pokúsime vysvetliť hneď v úvode.

Prečo sa vracat' do minulosti? Minulosť, prítomnosť a budúcnosť sa navzájom podmieňujú. Filozof Henri Bergson by odpovedal svojou známou metaforou: „Poznanie minulosti je pre budúcnosť dôležité ako

tetiva pre šíp. Čím viac ju napneme dozadu, tým ďalej šíp doletí.“ Kto nie je zakorenený v minulosti, nemá perspektívu do budúcnosti. Benedikt XVI. v tomto súvisе poukazuje na hybnú silu lásky: „Budúcnosť vytvára iba ten, kto dáva samého seba. Kto chce iba poučovať a meniť druhých, je neplodný.“ Uvedené výroky pritakávajú aj na náš zámer vrátiť sa k vybraným komentárom, a interpretovať si ich na dnešné pomery a opäť sa nad nimi zamyslieť v našej momentálnej situácii.

O aké komentáre ide? Pôvodne boli vysielané mesačne ako „Štvrťkový komentár Vatikánskeho rozhlasu“, ktorého program reprízovalo Rádio Lumen, a mnohé publikoval ako úvodník *Život Cirkvi*. Žánrovo nejde o komentáre v striktnom žurnalistickom zmysle, občas majú nádych úvahy, recenzie či dokonca listárne. Ich rozsah bol určený trvaním rozhlasovej relácie, teda 7–8 minút. Pre knižné vydanie ich bolo treba štylisticky upraviť. Niekedy sa žiadalo zbrúsiť hrany ostrých vyjadrení. Nie pre uhľadenosť, ale aby sme sa vyhli riziku čiernobielych postojov.

Nekvapká z nich príliš svätená voda? Tento metaforický sarkazmus sa v médiách na adresu náboženských relácií používa ako nie príliš lichotivé hodnotenie. Treba zdôrazniť, že komentáre boli prezentované v náboženských médiách a adresované veriacim poslucháčom. Výrazy ako „mali by sme“, „čaká sa od nás“ a podobne sú v tomto kontexte primerané, hoci vo verejnoprávnom priestore by im právom vyčítali chýbajúcu nestrannosť. Je dobré zohľadniť mesačný odstup medzi jednotlivými reláciami, o to viac, keď sa niektorej téme venujeme viackrát v priebehu niekoľkých rokov. A najmä mať na zreteli vtedajšiu spoločenskú, politickú, ideologickú i náboženskú situáciu. Väčšinou si ju čitateľ už presne nepamätá, napríklad dôsledky svetovej finančnej krízy v roku 2008.

Nie sú nadmieru pápežské a vatikánske? Výber tém ovplyvňoval aj fakt, že zaznievali vo Vatikánskom rozhlase. Preto celocirkevné podujatia, nové pápežské encykliky a ich spoločenská akceptácia tu mali prioritné miesto.

Nezaváňajú prílišnou kritikou médií? Pod termínmi „médiá“, „bulvár“ či „mainstreamové médiá“ tu nemyslíme médiá ako také, teda noviny, rozhlas, televíziu či internet, ktorým za mnohé vďačíme. Reagujeme na postoje a názory ľudí, ktoré sú formované predovšetkým médiami, čo si treba priznať, a spoločnou charakteristickou črtou väčšiny z nich je servilnosť predpísaným šablónam, o čom nás presvedčajú ony samotné. Trebárs Pochod za život ako radostná oslava rodiny sa v nich nikdy nestretne s pozitívnym prijatím, hoci by to objektívne mala byť tá najsamozrejmejšia vec. Nebrať do úvahy ich vplyv a nereagovať naň by znamenalo žiť v naivite, pričom poslaním týchto komentárov bol a je pravý opak.

Neprevládajú v nich pesimistické a negativistické témy? Naším cieľom bolo reagovať na aktuálne problémy, pomenovať ich príčiny, demaskovať skryté súvisy. Preto sú námety naozaj prevažne negatívne. Ale pozorný čitateľ čoskoro zbadá, že vyúsťujú do pozitívneho a konštruktívneho záveru.

Nesledujú univerzálny ideál, že len Cirkev tu má patent na všetko? Hej, v zásade je kdesi na pozadí takmer vždy táto schéma. Ale práve o to tu ide. Ich cieľom nie je analýza z ekonomického, politického, sociologického či psychologického aspektu, ale snaha ukázať, ako sa možno na veci pozeráť z perspektívy viery a aké riešenie tu ponúka duchovný prístup k životu.

Milí čitatelia, formou otázok a odpovedí sme chceli pomenovať cieľ tejto publikácie, poukázať na okolnosti, v akých jednotlivé komentáre vznikali, a vysvetliť oprávnené námietky či nejasnosti. Podstatné však je v samotných textoch a to najdôležitejšie na každom z vás. Verím, že v reakciách na rozmanité výzvy uplynulého viac ako desaťročia nájdete veľa námetov na hodnotenie prítomnosti a uvažovanie nad budúcnosťou. Prajem vám príjemné a podnetné čítanie.

Marián Gavenda

2005–2006

OKULIARMI VIERY

(November 2005)

Svet je, aký je. Dobrý vyšiel z Božích rúk a je Bohom milovaný, aj keď ho človek hriechom pokazil. Ako tento svet vidíme, závisí od okuliarov, ktorými sa naň pozeráme. Neraz netreba meniť svet, stačí zmeniť optiku. Z čiernej na ružovú. Či naopak? Najlepšie je zameniť obe za okuliare viery. Nahliadnime cez ne aj do diania našich dní.

Liturgicky vstúpili veriaci do Adventu. Na tento čas, v ktorom má pribúdať svetla nielen na adventnom venci, ale aj v našich srdciach, biskupi v pastierskom liste vyzvali na aktívnejšie čítanie Svätého písma v rodinách i v spoločenstvách. Medzi námietkami rezonuje, že je to len „ďalšie nábožné klišé...“ a „kde na to vziať čas, keď pred sviatkami človek beztak nevie čo skôr...“ Nečudo, ak niekomu z pekných rečí, z ktorých „kvapká svätená voda“, stúpa adrenalín. Ale tu biskupi zasiahli do podstaty. Duchovné sa môže rodiť len z duchovného. Za konkrétnymi problémami každého druhu tkvie vždy aj fenomén zla, hriech, prázdnota, frustrácia človeka. Nestačí náplast na rany, treba liečiť príčinu choroby. Už veľakrát sa potvrdilo, že návrat k Písmu je začiatok skutočnej vnútornej obnovy. Namiesto výhovoriek je osožnejšie nájsť si čas na „desaťminútovku s Písmom“ a zvoliť si ju ako adventný rituál.

Ešte hrialo jesenné slnko, keď nedočkávané supermarkety chceli urýchliť príchod sviatkov predvianočnou výzdobou. Novinári nás bombardovali otázkou: „Čo si o tom myslí Cirkev?“ Predpokladali príkre odsúdenie, lebo pre nich je reklamou aj kritika a pre Cirkev zároveň gól do vlastnej bránky. Opäť by veriaci vyzneli ako najväčší nepriatelia ľudského šťastia. Takejto radosti sa nedočkali.

Neodpustili sme si však poznámku, že je to nechutné siahanie do peňaženky cez srdce. Vianočnými symbolmi a spevmi reklama prebudí v človeku nežné city a túžby po pokoji, šťastí, úprimnosti – ale hneď ho šikovne oklame, že to všetko si možno kúpiť v najbližšom obchodnom centre.

Aj kresťania nakupujú darčeky k Vianociam, veď toto gesto má pôvod v betlehemskej jaskynke. Ale prioritou má zostať vytváranie pohody a vzťahov. V skutočnosti sa potvrdzuje aj zaujímavý paradox: čím skôr sa bude predvianočný nákupný ošiaľ začínať, tým skôr nadíde okamih, keď sa to ľuďom všetko sprotiví a v Advente si už nájdú čas aj na čítanie Písma. Videné cez duchovné okuliare je to teda dobrý trend...

Pravú predvianočnú atmosféru zastiera aj ruch okolo práve rozbehnutých reality šou. „Aspoň veriaci sa nahlas ozvali,“ počuť uznania aj z úst tých, čo inak Cirkvi veľmi nefandia. Autori petície proti ich vysielaniu apelovali najmä na svedomie, čo sa ukázalo menej účinné, ako hádzať hrach na stenu. Biskupská konferencia sa svojimi vyhláseniami rozhodla pre inú logiku. Najviac zavážil argument, že aj keď sa komerčné médiá odvolávajú na slobodu prejavu a svojich bezbrehých práv, svojimi produktmi zamorujú verejný priestor a to nie je bez následkov. Liečenie drogového závislých, prevýchova delikventov, podpora pre povaláčov, poradne pre ťažko zvládnuteľné deti a ďalšie dôsledky životného štýlu, na ktorý reality šou prinášajú inštruktáž, to všetko musí ktosi platiť. A sú to poctivo pracujúci daňoví poplatníci. V normálnej spoločnosti majú právo žiadať legálnu ochranu pred takýmito vplyvmi. Ak nie je schodná rozumnejšia cesta, aspoň maximálnymi pokutami zo strany Rady pre retransmisiu. Nárok vzniesť objektívnu námietku je prejavom imunity zdravého spoločenského organizmu. Čosi sa predsa pohlo, na razantnejšie opatrenia sa žiada zmena legislatívy. Biskupi povzbudzujú veriacich, ktorí sú zároveň občanmi štátu, aby sa takejto zmeny domáhali. Veď nejde len o obranu nejakých

čisto náboženských právd, ale základných ľudských hodnôt a životnej kultúry.

Pri hlbšom pohľade sa ponúka aj ďalšia interpretácia. Prečo aj tí, ktorí na spomínané relácie reagujú s pohrdaním, sú ich vytrvalými divákmi? V každom sa skrýva, obrazne povedané, „anjel aj čert“, každý má vznešené ideály i nízke sklony. S tými prvými sa človek rád stotožňuje a chváli, tie nižšie zakrýva. A zrazu ich zbadá odhalené a pomenované vo vile VyVolených či Veľkého Brata. Usilovne posielajú lacné esemesky, aby odsúdili, čo sa mu nepáči na ňom samom. Je to moderná forma psychologickkej ventilácie, známy zákon projekcie, keď najradšej naprávame svoje chyby na iných. Nevysvetliteľná príťažlivosť odsudzovaných, a predsa sledovaných reality šou má svoje vysvetlenie: je masívnym volaním po spovedi! Človek totiž nielenže potrebuje pomenovať tienisté stránky svojej bytosti, ale aj vyznať sa z nich a očistiť sa. Práve Advent na to ponúka vzácnu príležitosť.

Ak sa snažíme na adventné dianie pozeráť optikou viery, za pozornosť stojí ešte jedna téma: predvianočné trhy. Dominujú už aj v našich mestách. „Zas len obchod a obchod...“ šomrú horliví katolíci. Pritom 80 % pokrstených príde do styku s posolstvom Vianoc prevažne cez reklamu a vianočné trhy. Práve v mestách len mizivý počet pokrstených vstúpi do chrámu aspoň cez najmilšie sviatky roka. Pre ostatných sa pojem Vianoc, Ježišovho narodenia a sviatočné pocity vytvárajú, žiaľ, najmä tu. Nešomrime, keď prechádzame pomedzi stánky. Koniec-koncov, ak je to niečo zlé, čo tam vlastne robíme?! Radšej sa pomodlíme za predávajúcich a kupujúcich, aby ich oslovilo aj čosi hlbšie. Od uzímených predavačov sa môžeme učiť aj vytrvalosti a pýtať sa, či my dokážeme šíriť vianočné posolstvo tak neúnavne, ako oni vedia predávať vianočné suveníry a darčeky. Napriek rôznorodej kritike, čo cez tohoročný Advent zaznieva, je pohľadom viery situácia aj tak povzbudivá. Poprajme si teda ešte pred Vianocami čo najviac adventného svetla a reálne radostný pohľad okuliarmi viery.

SLOVENSKO A ŽIVOT POD SNEHOM

(Marec 2006)

V nedeľu popoludní som si šiel „vyvetrať hlavu a utriať myšlienky“, ako hovorievam takýmto prechádzkam. Udivilo ma, že aj „na Jozefa“ je petržalské jazero stále pod hrubým ľadom. Slnko má už svoje grády, ale väčšina Slovenska je stále pokrytá snehom. Pod ním to však už potichu raší a príroda nedočkavo čaká na jarné prepuknutie. Čo sa týka vecí verejných, zdá sa, že okrem volebných kandidátok jednotlivých strán sa nič zvláštne nedeje. Akoby aj v tomto zmysle Slovensko spalo pod snehovou perinou. Ale nie bez života. Nenápadne čosi klíči. Nahliadnime trochu pod bielu pokrývku.

Najsilnejšia opozičná strana ohlásila, že si dáva do programu vrátiť náboženskú výchovu medzi dobrovoľné predmety a podávať ju pre príslušníkov všetkých náboženstiev ako religionistiku, teda náuku o náboženstvách. A znova sa má zaviesť povinná občianska výchova. K tomuto smerovaniu pár poznámok. Už vtedy, keď náboženstvo bolo schválené ako povinne voliteľný predmet (voľba medzi povinnou etikou alebo náboženstvom), oponenti lamentovali, že žiaci majú rozvrh beznádejne preťažený. Zaste, ale možno namietat, že popri toľkých predmetoch, ktoré žiakov vyzbrojujú teoretickými vedomosťami, by nezaškodilo, keby sa mladí viac učili, ako s týmito vedomosťami žiť. Väčšinou ľudia netrpia pre nedostatok poznatkov, ale že nezvládajú samotný život. Ak by sa popri náboženstve presadila aj občianska náuka, kde by sa žiaci učili pravidlá slušného správania, mať vzťah k prírode, ku kultúrnym pamiatkam a podobne, to by bolo len chvályhodné. Nábo-

ženská výchova je však o inom. Podľa Ústavy Slovenskej republiky majú rodičia prvoradé právo rozhodovať o výchove (a nielen o informovaní) svojich detí, a to aj v náboženskej oblasti. A štát im má umožniť uplatniť si toto právo v praxi. O tom, že sa tak predchádza diskriminácii veriacich detí a ponúka sa aspoň nejaká formácia (či už náboženská, alebo etická) aj tým deťom, ktoré by rodičia na dobrovoľné náboženstvo neprihlásili, sa už nahovorilo dosť. Len to istá skupina ľudí stále nechce pochopiť. V pluralitnej spoločnosti nie je na škodu mať základné poznatky o každom náboženstve, to je pravda. Ale religionistika nenahrádza náboženskú výchovu. Nemožno predsa vychovávať niekoho, aby zároveň žil ako katolík, moslim, evanjelik a baptista...

Hlboké laby sa pohli aj v diskusii o prítomnosti islamu na Slovensku. Vyplavilo sa, že ide síce o zanedbateľné počty, ale aj o vážny problém. Nejdeme ho rozoberať, je ale namieste poukázať, že i s týmito témami treba do budúcnosti počítať. A na okraj len poznámku jedného, paradoxne liberálneho poslanca: „Ak sa kresťania boja sily islamu, nie je to náhodou preto, že sa boja slabosti svojho kresťanstva?!“

Aby kresťanský život bol presvedčivejší a v ňom najmä rodina, k tomu má poslúžiť aj Piate svetové stretnutie rodín v španielskej Valencii v júli toho roku. Slovenskí biskupi na svojom nedávnom 53. plenárnom zasadnutí rokovali aj o príprave našich katolíckych rodín na tento deň. Z reakcií tých, s ktorými som sa o podujatí rozprával, mám obavu, že nám hrozí nedorozumenie a prehliadnutie ďalšej šance. Riziko sa skrýva vo všeobecnej mienke, že táto akcia sa týka len tých, ktorí prídu do Valencie a uvidia tam pápeža. A tak kňaz často len pokrčí plecom a povie: „Odo mňa tam nejde nikto, je to príliš drahé.“ A vec považuje za vybavenú. Takéto stretnutia sú však len vyvrcholením duchovnej obnovy všetkých rodín na svete. Podobne ako ovocie Veľkej noci závisí od prežívania Pôstu, aj program vo Valencii bude prínosom pre Cirkev na

Slovensku len do tej miery, v akom množstve sa do obnovy zapoja naše rodiny.

To, že pápež Benedikt XVI. pred dvoma mesiacmi zverejnil svoju prvú encykliku s názvom *Deus caritas est – Boh je láska*, patrí vo svete bleskových informácií takmer do praveku. Nie však poznanie encykliky. Tragédia vojenského lietadla zatienila správu o vydaní jej slovenského prekladu. Pri tejto príležitosti usporiadala Teologická fakulta v Bratislave (CMBF UK) jej prezentáciu. Bez veľkej reklamy, o to viac prekvapila živá účasť. Povzbudivé. Pápež v encyklike zachytáva vietor do plachiet a zaoberá sa témou, ktorá sa bytostne týka každého človeka, láskou v jej rozmanitých prejavoch. Úroda praktického ovocia tejto encykliky však nezávisí od toho, čo pápež napísal, ale skôr od toho, ako ju ľuďom priblížime. Sme teda na rade.

A keď už spomíname dokumenty Učiteľského úradu Cirkvi, stojí za to pripomenúť, že k sviatku svätého Jozefa vyšla v slovenčine aj trochu zabudnutá apoštolská exhortácia Jána Pavla II. *Redemptoris Custos – Ochranca Vykupiteľa*. Obsahom je vysoko aktuálna. Ukazuje v novom svetle nielen patróna Katolíckej cirkvi, ale aj mužskú cestu svätosti. Ak sa občas konštatuje, že tá slovenská je skôr ženská (a niekedy až zženštilá), muži tu môžu nájsť bohatú inšpiráciu.

KÝM PADAJÚ STROMY, RASTIE LES

(Jún 2006)

Pred necelým mesiacom som bol v Ríme. Mnohí krajanovia mi spontánne kládli tú istú a vždy aktuálnu otázku: „Čo nové na Slovensku?“ Kto žije v zahraničí, pozerá na naše domáce dianie s istým odstupom, hodnotí veci komplexne a takú čaká aj odpoveď. Popravde som musel priznať, že na prvý pohľad sa neodohráva nič mimoriadne. Ale to vonkoncom neznamená, že sa nič nedeje. Čo sa týka cirkevného života, denne je to množstvo konkrétnych podujatí vo farnostiach, život spoločenstiev, katechézy, zbierky, charita; pravidelne vysiela katolícky rozhlas, televízia, vychádzajú noviny, časopisy, knihy, filmy. No je tu najmä bežná pastorácia, kázanie, svedenie, zaopatovanie... Denne obrovské množstvo aktivít, ktoré si vyžadujú trpezlivosť a nasadenie. Celkom isto napriek všetkým ľudským slabostiam i zlyhaniu povzbudzujú ľudí myslieť viac na druhých ako na seba, odpúšťať, znášať bolesti, riešiť problémy, konať dobro. Žijeme obdobie tichého rastu, každodenných radostí i starostí. Tu sa overuje trpezlivosť a sila nádeje, čo si neraz vyžaduje viac sily a odvahy ako jednorazové heroické činy.

Tento fakt si uvedomím vždy, keď si prebehnem titulky najvýznamnejších svetských médií. V tomto kontexte sa žiada podozrenie, že čo do rozsahu i obsahu, každodennú informovanosť občanov, žiaľ, najviac ovplyvňuje bulvár, či takmer bulvár. Pred pár dňami som si pozrel teletext a vzápätí servis Tlačovej kancelárie Konferencie biskupov Slovenska (TK KBS). V prvom sa striedali tituly ako zahynuli štyria ľudia, učiteľky sa na školskom výlete

opili so svojimi žiakmi, zavraždil svojho brata, zaplavilo, vyhorelo, ukradli, napadli... Samozrejme, ide o tragédie, čo sa naozaj stali a hlboko poznačili tých, ktorých zasiahli. Ale keby život pozostával len z katastrof – ako nás o tom nevdojak presvedča senzáciechtivé spravodajstvo –, komu by sa chcelo žiť?!

Hoci nechceme argumentovať v duchu „každý vták chváli svoje hniezdo“, objektívne treba priznať, že monitoring aktivít Cirkvi, ktorý TK KBS denne rozposiela asi tisíce záujemcov a všetkým redakciám, býva omnoho optimistickejší. Mienkotvorné médiá z neho zacitujú len zriedkavo. A tak sa k verejnosti sotva dostanú správy, ako pestrofarebne tá „skostnatená a tmárska Cirkev“ v skutočnosti žije. Desiatky pútí po Slovensku s tisíckami veriacich, koncerty, osveta, charita, poradenstvo, tábory, výlety... Púť koledníkov Dobrej noviny do Rajeckej Lesnej a Levoče pred pár týždňami znamenala niekoľko tisíc mladých nadšencov, zaujímavý program, bezplatný organizátorský výkon. Okrem samotných účastníkov, ktorí si z podujatia odniesli krásne zážitky, o tom nikto nevie.

Ak by sa len jedno percento z tohto počtu zhromaždilo na demonštrácii za nárok na predčasnú smrť, médiá by z nich spravili hrdinov dňa. A tak hoci život veriacich nesprevádzajú senzácie, ustavične tu prebieha čínorodý ruch. V týchto týždňoch najmä v podobe prvých svätých prijímaní, birmoviek, pútí. Státisíce ľudí sa chcú stať lepší – a to nie je malá vec!

Na dokreslenie môžeme spomenúť jednu aktuálnu perličku: Da Vinciho kód, presnejšie sfilmovanú predlohu Dan Brownovho románu. Jeho uvedenie do kín predchádzal masívny marketing a sprevádzalo i značné sklamanie. Bolo zaujímavé pozorovať, ako si médiá od predstaviteľov Cirkvi priam vymáhali slová odsúdenia, pobúrenia a každý odpor im prišiel vhod. Aj negatívna reklama je totiž reklama. Zámerne sme nepristali na túto hru. Dokonca aj predseda KBS v oficiálnom vyhlásení uviedol, že „s producentmi

nemáme zmluvu o reklame, a preto film nebudeme kritizovať či odmietať“. Propagátori filmu chceli zabiť jednou ranou dve muchy: upútať záujem o film a zároveň Cirkev opäť postaviť do pozície tmára, ktorý všetko zakazuje, zakrýva a odmieta. Stratégia sa osvedčila, očakávané zástupy sa do kín nehrnú. Fakt je, že obsah knihy i filmu je klamlivý, vo vzťahu k veriacim urážlivý, dokáže navrtať pochybnosti, a teda je mu čo vyčítať. Ako povedal taliansky minister kultúry Rocco Buttiglione, keby niekto napísal podobnú provokáciu proti islamu alebo judaizmu, protestoval by celý svet. Ale aj konšpiratívny film predstavuje len jeden padajúci strom a my máme medzitým veľa práce i radosti z rastúceho lesa.

2007

